
SIBELGA RICHTLIJNEN VOOR OPENBARE VERLICHTING MET BETREKKING TOT BIODIVERSITEIT

Versie :
25/08/2025

DOEL VAN DE OPENBARE VERLICHTING

Openbare verlichting is bedoeld om te voldoen aan de nachtelijke veiligheidsbehoeften in de openbare ruimte. Het is echter onmiskenbaar dat deze verlichting een impact heeft op de biodiversiteit. Als beheerder van de openbare verlichting zet Sibelga zich in om het best mogelijke evenwicht te vinden tussen het voldoen aan de veiligheidsbehoeften en het behoud van gunstige omstandigheden voor de biodiversiteit. Het hieronder beschreven beleid geeft aan hoe Sibelga dit evenwicht wil bereiken.

TOEPASSINGSGEBIED VAN HET BELEID

Dit beleid is uitsluitend van toepassing op vernieuwings- of uitbreidingsprojecten. Het rechtvaardigt dus geen wijziging van de bestaande openbare verlichting.

RICHTLIJNEN

Sibelga streeft er altijd naar om lichtvervuiling zoveel mogelijk te beperken, ongeacht of het om een Ecologisch Waardevolle Zone (EWZ) gaat of niet. Dit gebeurt door de keuze van armaturen (ULOR, fotometrie...), hun aantal, hun plaatsing (locatie en installatiemethode, oriëntatie van de armaturen, hoogte van de lichtpunten), evenals door het toepassen van technologieën zoals dimming. Elk ontwikkelingsproject voor openbare verlichting respecteert de niveaus en kenmerken zoals gespecificeerd in de norm NBN L 18-004:2021.

Buiten de EWZ's gebruikt Sibelga een standaard kleurtemperatuur van 3000K (gefosforiseerde LED). In de EWZ's worden lagere kleurtemperaturen gebruikt om de blauwe en ultraviolette componenten nog verder te beperken.

De specifieke bepalingen voor de EWZ's worden hieronder beschreven. We onderscheiden drie types Ecologisch Waardevolle Zones (EWZ): Natura 2000-zones (ZN2000), bufferzones rond de ZN2000 en specifieke zones.

ZN2000 en natuurreservaten

In deze zones vermijdt Sibelga verlichting voor zover de veiligheidsbehoefte dit toelaat. Indien verlichting noodzakelijk is, wordt enkel het vereiste oppervlak of de vereiste vaste hoek verlicht om gemiddelde verlichtingswaarden te verkrijgen die voldoen aan de norm NBN L 18-004:2021, met een maximum van 5 Lux (klasse P4) voor voetgangerszones, en dit in overleg met de gemeentelijke overheden. Hiervoor worden armaturen met monochromatisch amberkleurig licht (590 – 595 nm) gebruikt.

Op basis hiervan voert Sibelga een verlichtingsstudie uit in nauwe samenwerking met de betrokken partijen, waaronder Leefmilieu Brussel. In dit kader voert Sibelga een vergelijkende studie uit van de relevante parameters vóór en na (verlichting van de zone, ULOR, hoogte van de lichtpunten, enz.), die ter informatie wordt bezorgd aan de afdeling Groene Ruimten van Leefmilieu Brussel.

Op verzoek van de afdeling Groene Ruimten van Leefmilieu Brussel zal Sibelga voor Natura 2000-zones of natuurreservaten een passende effectbeoordeling uitvoeren volgens de procedure voorzien in de Natuurordonnantie, en deze ter advies voorleggen aan de afdeling Groene Ruimten van Leefmilieu Brussel.

Bufferzones rond ZN2000 en natuurreservaten

Het doel van de bufferzone is om de impact van omliggende verlichtingsontwikkelingen op de ZN2000 of het natuurreservaat te minimaliseren of zelfs te elimineren. De bufferzone strekt zich uit tot 60 meter rond de beschermde zone.

Een kleurtemperatuur van 2200K zal worden gebruikt, voor zover er technische oplossingen beschikbaar zijn binnen onze contracten. Indien dit niet het geval is, zal een kleurtemperatuur tussen 2200K en 2500K worden gebruikt, zo dicht mogelijk bij 2200K. Uitzonderlijk, in delen van de bufferzone waar Sibelga kan aantonen dat de verlichting de beschermde zone niet beïnvloedt, zal verlichting met een kleurtemperatuur van 3000K worden gebruikt. Dit geldt bijvoorbeeld voor een straat in de bufferzone die van de beschermde zone gescheiden is door aaneengeschakelde huizen waarvan het dak hoger is dan de lichtpunten.

Voor elk project in een bufferzone voert Sibelga een vergelijkende studie uit van de relevante parameters vóór en na (verlichting van de zone, ULOR, hoogte van de lichtpunten, enz.), die ter informatie wordt bezorgd aan de afdeling Groene Ruimten van Leefmilieu Brussel.

Specifieke zones

Een kleurtemperatuur van 2200K zal worden gebruikt, voor zover er technische oplossingen beschikbaar zijn binnen onze contracten. Indien dit niet het geval is, zal een kleurtemperatuur tussen 2200K en 2500K worden gebruikt, zo dicht mogelijk bij 2200K. Sibelga streeft ernaar alle andere parameters die lichtvervuiling kunnen beperken te optimaliseren (hoogte, ULOR, verlichtingsniveaus, enz.).

AFBAKENING VAN DE ECOLOGISCH WAARDEVOLLE ZONES

De cartografie van de ZN2000 en natuureservaten is beschikbaar via de Brugis-website.

De cartografie van de specifieke zones is door Sibelga opgesteld op basis van de volgende elementen:

1. Zones voorgesteld door Leefmilieu Brussel in het kader van het Life B4B-project.
2. Zones gedefinieerd in het Kanaalplan als zones met 2200-2500K.
3. Op verzoek van gemeenten en bij de definitie van een nieuw project kunnen nieuwe specifieke zones worden opgenomen, op voorwaarde dat ze voldoen aan de volgende criteria:
 - Groene voetgangerszones met een minimale oppervlakte van ongeveer 10.000 m².
 - De omliggende wegen (met uitzondering van doorgaande wegen) van een specifieke zone maken geen deel uit van de specifieke zone.

Bij het opstellen van deze cartografie heeft Sibelga er, waar mogelijk, voor gezorgd dat de zones aaneensluitend zijn, bijvoorbeeld door nabijgelegen zones met elkaar te verbinden.

Parken worden niet automatisch als EWZ beschouwd. Op eenvoudig verzoek van de gemeente kan de verlichting in het park echter 's nachts worden uitgeschakeld. Er is een reeks schema's beschikbaar met verschillende aan- en uitschakeltijden.

REGELMATIGE UITWISSELING

Sibelga zal regelmatig (ongeveer om de 6 maanden) overleg plegen met de afdeling Groene Ruimten van Leefmilieu Brussel over lopende en toekomstige projecten in de Ecologisch Waardevolle Zones, om elkaar op de hoogte te houden van wat er gebeurt en zal gebeuren op het vlak van openbare verlichting in relatie tot biodiversiteit.

CATALOGUS VAN ARMATUREN

Sibelga heeft een catalogus van armaturen opgesteld. Voor de EWZ's zal deze catalogus om operationele redenen worden beperkt.